

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
23. 9. 2014

8

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Královéhradeckém kraji v roce 2013

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Královéhradecký Region in 2013*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v Královéhradeckém kraji v roce 2013 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle typu poskytovatele zdravotních služeb a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Královéhradecký region in 2013 contains data about out-patient care by type of providers of health services and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování byly údaje z ročního výkazu o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2013. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz.

V tomto oboru zabezpečovalo odbornou péči v kraji na 26 pracovištích 27,34 lékařů a 44,57 ZPBD. Jde o průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních. Z důvodu porovnání jsou u vývojových grafů relace počítány na přepočtený počet lékařů včetně smluvních.

Z celkového počtu lékařů pracovalo více než polovina (73,7 %) v samostatných ordinacích a téměř třetina v ambulantních částech nemocnic. Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 4,93 lékaře, v ČR to bylo 4,30 lékaře. Proti roku 2012 došlo v roce 2013 k mírnému nárůstu počtu lékařů.

U počtu léčených pacientů došlo k poklesu proti předchozímu roku (8,4 %). V samostatných ordinacích lékařů specialistů se léčilo 85,4 % všech pacientů, ostatní pak navštěvovali nemocniční ambulance (10,9 %) a polikliniky (3,7 %). Třetinu léčených pacientů u lékařů specialistů tvořily děti a dorost ve věku 0–19 let. Do roku 2005 byla sledována věková skupina 0–14 let.

V průměru byly aplikovány 1 léčenému pacientovi v kraji i v ČR 3 kožní testy. Na 100 léčených připadlo 13,1 pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací (ČR 8,7)

a u 1,9 pacientů na 100 léčených byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem (ČR 2,5). Lékaři měli k dispozici 31 spirometrů. Na jednom spirometru bylo provedeno v kraji 1 831 výkonů a v ČR 1 659 výkonů. V laboratoři bylo provedeno 294 677 výkonů, z toho bylo 15,4 % pro pacienty v ústavní péči (ČR 18,1).

Od roku 2010 se sleduje 11 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích, pro které jsou pacienti dispenzarizováni. Od roku 2010 je nově sledovaná diagnóza T78.2 (Anafylaxe). Od roku 2006 došlo ke změnám. Místo 15–24 let se sleduje skupina 15–19 let a místo 25 let a více jsou to pacienti ve věku 20 let a více. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je léčen pro více diagnóz. Dlouhodobě se sledují tři diagnózy - atopická dermatitida L20.-, pollinosis J30.1 a stálá alergická rýma J30.3. Na základě upřesnění metodiky odborné společnosti alergologie a klinické imunologie došlo ke sloučení obou typů astmatu dohromady jako J45, které se člení na čtyři stupně: 1-intermitentní, 2-lehké perzistující, 3-středně těžké perzistující a 4-těžké perzistující. Na výkaze se uvádí pouze astma v členění na stupně závažnosti.

V přepočtu na tisíc obyvatel příslušné věkové kategorie bylo nejvíce dětí ve věku do 5ti let v kraji dispenzarizováno s diagnózou astma (57,4). Nejčastějším důvodem dispenzarizace u ostatních věkových kategorií dětí, mladistvých i dospělých byla pollinosa, stálá alergická rýma a atopická dermatitis.

Od roku 2004 se sledují dispenzarizovaní pacienti pro dalších šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně. Od roku 2010 k nim přibyla ještě další a tak je sledováno celkem sedm diagnóz. K 31. 12. 2013 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje sledováno 8,19 pacientů s diagnózou D80 imunodeficience s převahou poruch protilátek (ČR 27,02) a 1,83 pacientů s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficience (ČR 12,43). Diagnózy ze skupiny systémových onemocnění pojivové tkáně (M31-M33, M35) se vyskytují zřídka a postihují zpravidla dospělou populaci. Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně jsou důvodem dispenzarizace v 1 případě u dítěte do 5 let a v 50 případech u dospělých. Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie byla zaznamenána v jednom případě u dospělých, systémový lupus erythematosus ve 3 případech a dermatomyositis také ve 3 případech u dospělých. Pro nově sledovanou diagnózu T78.2 (Anafylaxe) bylo dispenzarizováno celkem 382 pacientů.

Výkyvy oběma směry v počtu sledovaných pacientů na porovnatelné diagnózy proti minulému období jsou dány charakterem sledovaných diagnóz. Jedná se o chronická onemocnění s dosti blízkým epidemiologickým vztahem a s nutností medikamentózní léčby. Pacient se může dostavit za dlouhou dobu až při zhoršení obtíží; někdy je nutné diagnózu přehodnotit. Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresů není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatel nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací, která je nerovnoměrná. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění poskytovatele zdravotních služeb, kterého navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště.

Zpracovala: Kašková Růžena

ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322
e-mail: Libuse.Drahokoupilova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

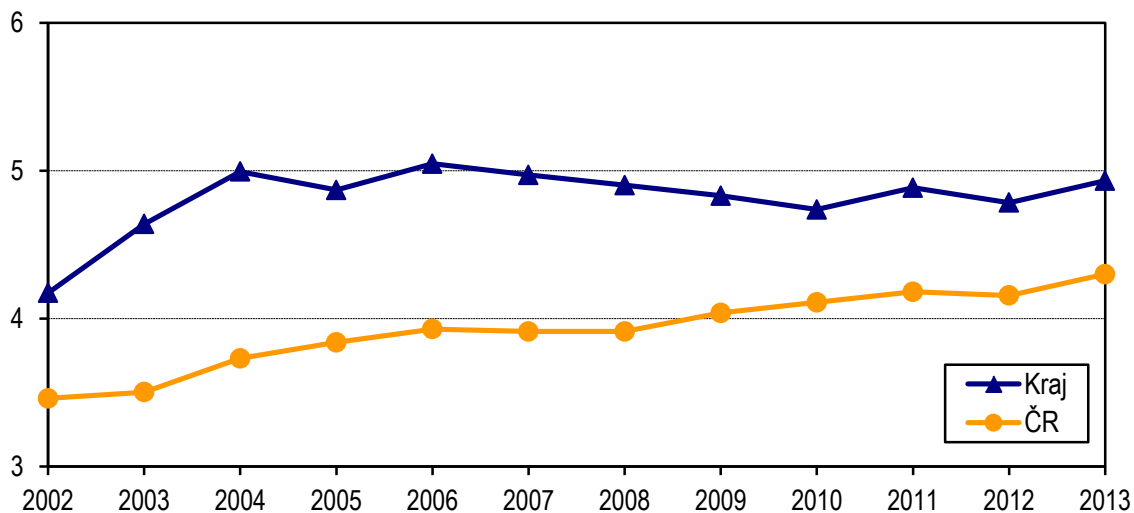
Zajištění ambulantní péče dle poskytovatelů zdravotních služeb a dle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho 0–19 let (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
dle druhu poskytovatelů zdravotních služeb								
Ambulantní část lůžkových ZZ	4	6,69	23,37	5 854	16,5	15 769	2 357	2,7
Samostatná ordinace lékařů specialistů	21	20,15	21,20	45 887	34,9	117 320	5 822	2,6
Ostatní ambulantní zařízení	1	0,50	-	2 012	55,3	2 431	4 862	1,2
Celkem	26	27,34	44,57	53 753	33,7	135 520	4 957	2,5
podle území (okresy, kraj, ČR)								
Hradec Králové	12	13,94	29,67	19 414	25,6	49 932	3 582	2,6
Jičín	3	2,60	3,10	14 634	15,5	23 080	8 877	1,6
Náchod	3	2,00	1,90	5 623	31,3	12 692	6 346	2,3
Rychnov nad Kněžnou	3	4,00	4,00	5 470	67,5	16 418	4 105	3,0
Trutnov	5	4,80	5,90	8 612	62,8	33 398	6 958	3,9
Královéhradecký kraj	26	27,34	44,57	53 753	33,7	135 520	4 957	2,5
ČR	427	455,07	571,39	890 915	37,6	2 245 561	4 935	2,5

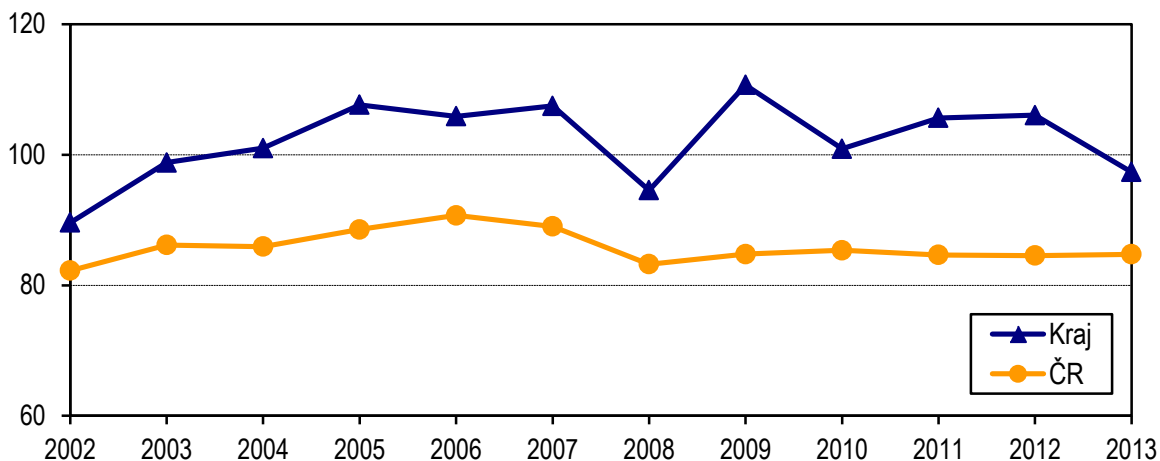
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč.smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21a

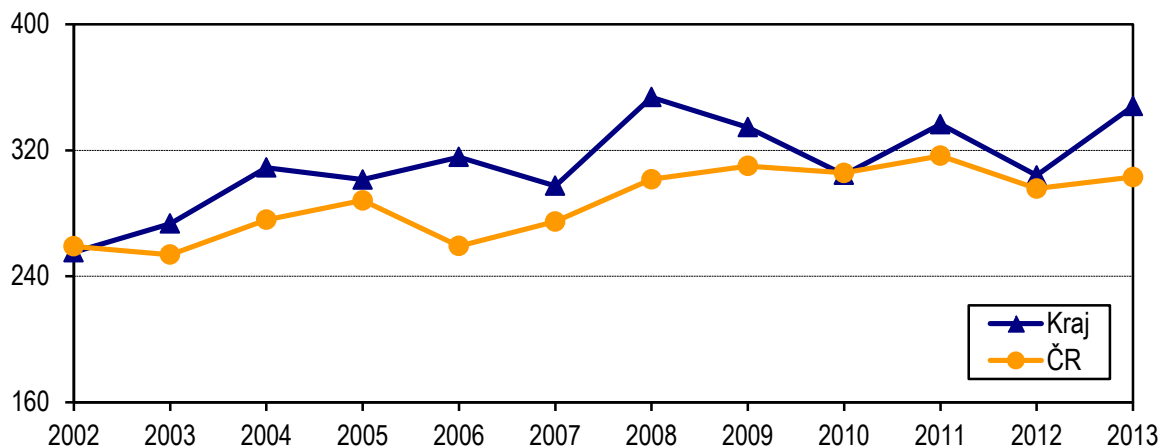
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2013**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2013**

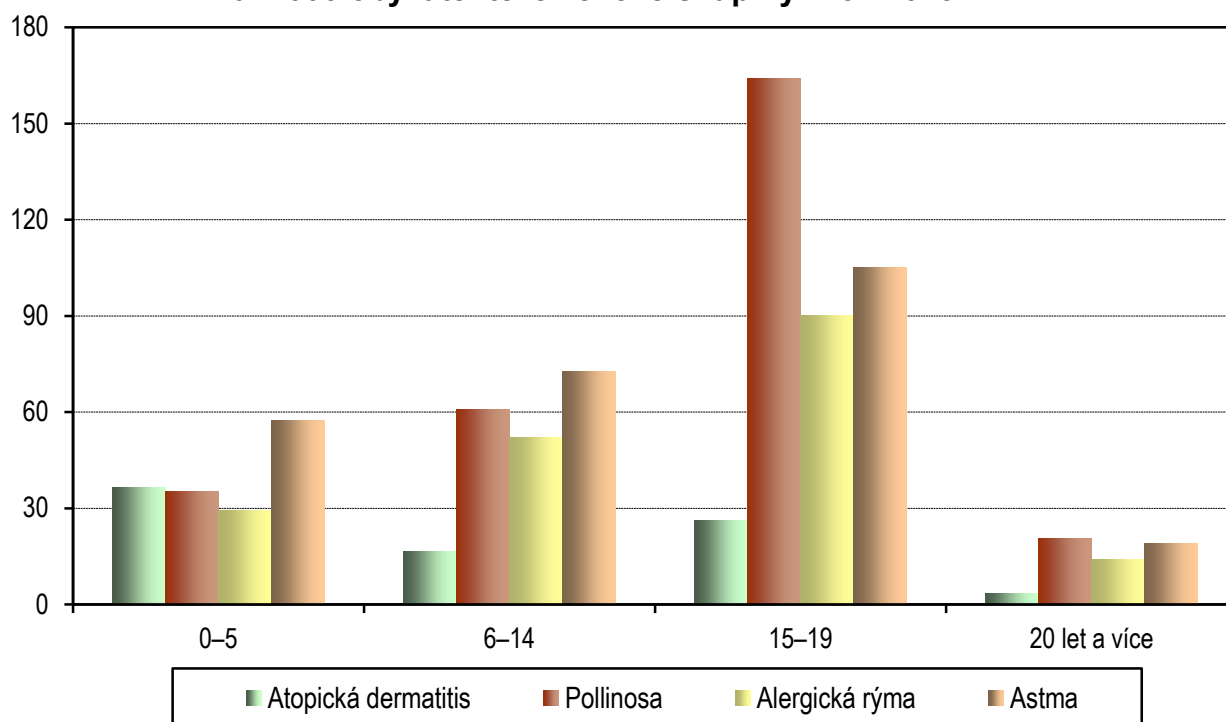
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2002–2013**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0–5 let	6–14 let	15–19 let	20 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	4 220	30,3	18,6	16,1	35,0	76,46	81,17
Pollinosa (J30.1)	17 513	7,1	16,4	24,5	52,0	317,32	312,46
Stálá alergická rýma (J30.3)	12 014	8,5	20,5	19,6	51,4	217,68	165,31
Astma (J45)	16 594	12,1	20,7	16,5	50,7	300,67	285,15
Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	452	26,1	28,1	8,2	37,6	8,19	27,02
Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)	101	10,9	21,8	14,9	52,5	1,83	12,43
Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	1	-	-	-	100,0	0,02	0,22
Systémový lupus erythematosus (M 32.-)	3	-	-	-	100,0	0,05	0,66
Dermatomyositis (M33.-)	3	-	-	-	100,0	0,05	0,09
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	51	2,0	-	-	98,0	0,92	1,44
Anafylaxe (T78.2)	382	11,3	12,3	16,0	60,5	6,92	5,29

**Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin
na 1 000 obyvatel téže věkové skupiny - rok 2013**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma (J45)	Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)
Hradec Králové	8,4	37,3	31,0	46,7	0,5	0,2
Jičín	2,9	23,8	12,8	13,4	1,1	0,3
Náchod	12,4	47,5	12,4	27,3	0,6	0,2
Rychnov nad Kněžnou	16,4	39,3	28,6	48,6	0,4	0,1
Trutnov	6,7	22,8	21,6	15,9	1,6	0,0
Královéhradecký kraj	7,9	32,6	22,4	30,9	0,8	0,2
ČR	9,6	36,9	19,5	33,6	3,2	1,5

Vývoj dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu

Rok	Počet dispenzarizovaných osob pro vybranou diagnózu na 10 tisíc obyvatel					
	Atopická dermatitis (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiale (J45.9)	Astma alergické (J45.0)	Astma (J45)
2002	61,17	329,92	146,78	103,59	198,42	-
2003	64,23	327,91	153,61	117,10	209,64	-
2004	65,81	327,85	142,34	130,09	209,92	-
2005	79,38	351,41	155,68	304,23	-	-
2006	75,63	353,56	157,99	-	-	340,11
2007	76,51	374,42	167,56	-	-	377,25
2008	68,62	376,25	168,90	-	-	403,48
2009	73,45	372,98	200,88	-	-	383,76
2010	76,41	365,95	206,33	-	-	373,45
2011	76,93	380,17	220,09	-	-	387,88
2012	82,15	329,85	228,87	-	-	334,11
2013	76,46	317,32	217,68	-	-	300,67

Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosis na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2002–2013

